

lesz a tárolója. A tárolt információ kiolvasása ugyancsak egy elektronsugár segítségével valószínűsíthető meg, amely a potenciál relief közelében elhaladva, kitér attól függően, hogy annak egyes pontjai milyen töltésűek. A felsorolt néhány alkalmazási lehetőségéből is kiderül, hogy az elektréteket sok területen lehetne alkalmazni, a gyakorlatban azonban nagyon korlátozott ez a lehetőség, mivel egyrészt nagyon kis teljesítményű eszközökről van szó, másrészt stabilitásuk nem nagy, paramétereik viszonylag rövid időn belül is lényegesen változnak, a belső depolarizáció és a levegőben mindig jelenlévő ionok következtében.

Puskás Ferenc

Fontosabb csillagászati események

Október

Az időpontokat október 29. 03 óráig romániai, nyári időszámítás (UT+3 óra) szerint adtuk meg, a követően téli időszámítás (UT+2 óra) szerint.

Nyári időszámítás vége 29-én 03 órakor.

nap	óra	
3.	10	A Neptunusz 2,9 fokkal északra a Holdtól.
		Az Uránusz 0,4 fokkal északra a Holdtól,
5.	03	fedés (házánkból nem látható).
7.	06	<i>Telehold.</i>
14.	03	<i>Utolsó negyed.</i>
16.	17	A Szaturnusz 1,8 fokkal délre a Holdtól.
17.	07	A Merkúr legnagyobb keleti kitérésben (25 fok).
22.	08	<i>Újhold.</i>
23.	10	A Mars együttállásban a Nappal.
24.	11	A Jupiter 5,1 fokkal északra a Holdtól.
24.	11	A Merkúr 1,3 fokkal északra a Holdtól.
26.	01	A Merkúr 3,9 fokkal délre a Jupitertől.
27.	21	A Vénusz felső együttállásban.
28.	17	A Merkúr 3,3 fokkal délre a Jupitertől.
29.	23	<i>Első negyed.</i>
30.	16	A Neptunusz 2,9 fokkal északra a Holdtól.

Meteorrajok

Raj neve	Kód	Aktivitás	Max.
Alfa Pegasidák	APE	07.07–07.13	07.10
Alfa Cygnidák	ACG	07.01–09.30	07.15
Omikron Draconidák	ODR	07.14–07.28	07.21
Piscis Austrinidák	PAU	07.15–08.10	07.28
Déli Delta Aquaridák	SDA	07.12–08.19	07.28
Alfa Capricornidák	CAP	07.03–08.15	07.30

A bolygók láthatósága a hónap folyamán

Merkúr: 17-én van legnagyobb keleti kitérésben, 25 fokra a Naptól. Helyzete azonban megfigyelésre nem kedvező. A hónap folyamán fél órával nyugszik a Nap után.

Vénusz: A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. A hó elején fél órával kel a Nap előtt. 27-én kerül felső együttállásba a Nappal.

Mars: A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. 23-án kerül együttállásba a Nappal.

Jupiter: Napnyugta után még megke-reshető az esti szürkületben a nyugati látóhatár közelében. A hó elején másfél órával, a végén már csak háromnegyed órával nyugszik a Nap után. Fényessége $-1,7m$, átmérője $32''$.

Szaturnusz: Éjfél után kel, a hajnali órákban látható az Oroszlán csillagképben. Fényessége $0,6m$, átmérője $17''$.

Uránusz, Neptunusz: Az éjszaka első felében figyelhetők meg. Az Uránusz a Vízöntő, a Neptunusz a Bak csillagképben látható. Éjfél körül nyugszik.

Októberi csillagos égbolt az esti órákban

összeállította
Csukás Mátyás

Megemlékezések

A FIRKA megalakulásakor a fizika, informatika, kémia alapismeretekhez kapcsolta tárgy körét, ezekben a témakörökben igyekezett érdekességeket, vonzó olvasnivalót, gyakorlatokat nyújtani ifjú olvasóinak. Az évek során az általános műveltség fejlesztésére törekedve tágítottuk a tárgykört biológiai, földtani, környezetismeret-tani, csillagásztani, tudománytörténeti és ezekhez kapcsolódó szépirodalmi csemegékkel is. Az utolsó két évben elhanyagoltuk a tudománytörténeti évfordulókról való megemlékezéseket. Ezt szeretnénk pótolni, s a következő számokban a 2006. évhez kötődő, főleg magyar vonatkozású eseményekre, tudósokra, feltalálókra kultúrtörténeti jelentőségükre emlékezünk.

120 éve született:

Papp Simon (Kapnikbánya, 1886. február 14. – Budapest, 1970. július 27.) Egyetemi tanulmányait a kolozsvári egyetemen végezte. Ezt követően ugyanott Szádeczky-Kardoss Gyula professzor tanársegédje lett (1909). Két év múlva a selmeci bányászati és erdészeti főiskolára hívta meg Böckh Hugó, a kőolajkutatás nemzetközi szaktekintélye, akinek irányítása mellett részt vett az erdélyi földgázkutatásban (1911-1930). Horvátországi, és dél-dunántúli földgáz és kőolaj előfordulásokat térképezett fel. 1920-32 között az Anglo – Persian Oil Co. vállalatnak végzett olajkutatási munkálatokat Jugoszláviában, Albániában, Törökországban, Új-Gueniában, 1930-32 között Angliában, Kanadában, az A. E. Államokban, Németországban. Szakmai tapasztalataival hazatérve felfedte az első ipari jelentőségű magyar kőolaj – és földgáz előfordulást. Megalapozta a magyar kőolajbányászatot. Kutató tevékenysége mellett jelentős egyetemi oktató munkája is.